

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
Broj: 76 0 P 027628 19 Spp
Banja Luka, 20.05.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, odlučujući po zahtjevu Osnovnog suda u Novom Gradu za rješavanje spornog pravnog pitanja u parničnom predmetu tog suda broj 76 0 P 027628 18 P, na osnovu odredbe člana 61. v) Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP) te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 9/14 do 67/18), člana 4. stav 4. i člana 12. Poslovnika o radu sudskih odjeljenja (broj 118-0-SuI-14-000458 od 06.02.2015. godine), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 20.05.2019. godine donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u parničnom predmetu Osnovnog suda u Novom Gradu broj 76 0 P 027628 18 P, koje glasi:

„Da li se primjena člana 344. stav 4. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/08, 58/09, 95/11 i 60/15, dalje: ZSP) ograničava na period do 03.08.1996. godine ili od početka primjene ZSP?“

Obrazloženje

U predmetnoj pravnoj stvari tužilac U.D. iz N. je 04.10.2018. godine Osnovnom sudu u Novom Gradu podnio tužbu protiv tužene Opštine N., kojom traži da se utvrdi da je po osnovu održaja stekao pravo vlasništva na nekretninama upisanim u zk.ul. broj 712 k.o. Č. i da se tužena obaveže da to prizna i trpi da se u zemljišnoj knjizi i katastarskom operatu izvrši njeno brisanje te da se on upiše kao vlasnik i posjednik navedenih nekretnina sa 1/1 dijela.

Nakon provedenog postupka prvostepeni sud je presudom broj 76 0 P 027628 18 P od 15.02.2019. godine odbio tužbeni zahtjev tužioca.

Tužilac je protiv navedene presude izjavio žalbu Okružnom sudu u Prijedoru, a istovremeno je Osnovnom sudu u Novom Gradu podnio i prijedlog za rješavanje spornog pravnog pitanja, koji je Osnovni sud u Novom Gradu, nakon dostavljanja na odgovor tuženoj, proslijedio ovome sudu zajedno sa kompletnim spisom, radi odlučivanja o spornom pravnom pitanju.

U prijedlogu za rješavanje spornog pravnog pitanja tužilac navodi da je slična pravna situacija i u predmetu Osnovnog suda u Novom Gradu broj 76 0 P 016777 14 P u kome je 03.12.2014. godine donesena presuda kojom je usvojen tužbeni zahtjev tužilaca, te da je u postupku po žalbi Okružni sud u Prijedoru u tom predmetu 08.02.2018. godine donio presudu kojom je prvostepenu presudu preinačio i tužbeni

zahtjev tužilaca odbio. Tužilac ukazuje da je u obrazloženju navedene drugostepene presude Okružni sud u Prijedoru naveo „da je 1980. godine stupio na snagu Zakon o osnovnim svojinsko - pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/03, dalje: ZOSPO) koji je u odredbi člana 29. propisao sa se na stvari u društvenoj svojini ne može steći pravo svojine održajem, pa se vrijeme u kome neko posjeduje određenu stvar ne uračunava u rokove za održaj. U tom smislu je i odredba člana 344. stav 4. ZSP kojom je propisano da se u rok za sticanje prava svojine putem održaja na nekretninama koje su na dan stupanja na snagu tog zakona bile u društvenoj (državnoj) svojini, kao i za sticanje stvarnih prava na nekretninama održajem, ne računa vrijeme držanja dok su na snazi bili propisi koji su izričito isključivali održaj. Stupanjem na snagu izmjena i dopuna ZOSPO na dan 03.8.1996. godine brisan je član 29, ali te izmjene ne sadrže pravila o retroaktivnoj primjeni, pa se rokovi za održaj na nekretninama u društvenoj svojini računaju od momenta stupanja na snagu ovih izmjena i dopuna, tako da protek vremena od 03.8.1996. godine pa do podnošenja tužbe nije dovoljan za sticanje svojine putem održaja“.

Budući da je stanovište Okružnog suda u Prijedoru, izraženo u navedenom predmetu, različito od pravnog stanovišta prvostepenog suda – Osnovnog suda u Novom Gradu u tom istom predmetu (broj 76 0 P 016777 14 P) u pogledu računanja rokova za održaj na nekretninama koje su u državnoj svojini, traži da se riješi sporno pravno pitanje: „Da li se primjena člana 344. stav 4. ZSP ograničava na period do 03.8.1996. godine ili od početka primjene ZSP?“

Saglasno odredbi člana 61. a) ZPP, da bi Vrhovni sud Republike Srpske zauzeo stanovište o spornom pravnom pitanju potrebno je da se ispune određene procesne pretpostavke i to: da se to pitanje pojavilo u toku postupka pred prvostepenim sudom, da to pitanje predstavlja prejudicijelno pitanje u konkretnom predmetu, da se to pitanje pojavilo u većem broju predmeta pred prvostepenim sudom i da o tom pitanju Vrhovni sud Republike Srpske ranije nije rješavao.

U konkretnom slučaju tužilac je prijedlog za rješavanje spornog pravnog pitanja podnio nakon što je u ovom predmetu u prvom stepenu zauzet stav o tom pitanju i nakon što je protiv prvostepene odluke izjavljena žalba, pa je očigledno da predmetni zahtjev ne ispunjava uslove iz odredbe člana 61. a) ZPP za meritorno rješavanje. Naime, odredbe ZPP o postupku rješavanja spornog pravnog pitanja omogućavaju da Vrhovni sud Republike Srpske samo prije donošenja prvostepene odluke uzme određeni predmet u razmatranje i zauzme pravni stav o prethodnom pravnom pitanju koje ima prejudicijelni značaj za odlučivanje u većem broju predmeta.

Prema navedenom, nisu ispunjene zakonom propisane pretpostavke za rješavanje spornog pravnog pitanja, pa se predmetni zahtjev ukazuje nedozvoljenim, slijedom čega je isti odbačen, primjenom odredbe člana 61. v) stav 1. ZPP.

Zamjenik Predsjednika Građanskog odjeljenja
Gorjana Popadić